

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Generalni finančni urad

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00

F: 01 478 39 00

E: gfu.fu@gov.si

www.fu.gov.si

MEDNARODNA OBDAVČITEV POKOJNIN

Podrobnejši opis

2. izdaja, NOVEMBER 2020

KAZALO

1. REZIDENT SLOVENIJE PREJEMA POKOJNINO IZ TUJINE.....	3
1.1 OBDAVČITEV V SKLADU Z ZAKONOM O DOHODNINI - ZDOH-2.....	3
1.1.1 <i>Davčna obravnava pokojnine iz prvega pokojninskega stebra</i>	3
1.2.2 <i>Obdavčitev pokojninske rente iz drugega pokojninskega stebra</i>	5
1.2 DAVČNA OBRAVNAVA POKOJNIN PO MEDNARODNIH POGODBAH O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA.....	6
1.2.1 <i>Splošno</i>	6
1.2.2 <i>Pokojnine - 18. člen</i>	7
1.2.3 <i>Pokojnine – državna služba – 19. člen</i>	8
1.2.4. <i>Uveljavljanje ugodnosti po mednarodnih pogodbah oziroma ZDoh-2</i>	9
2. NEREZIDENT SLOVENIJE PREJEMA POKOJNINO IZ SLOVENIJE	9
2.1 OBDAVČITEV V SKLADU Z ZAKONOM O DOHODNINI – ZDOH-2.....	9
2.1.1 <i>Davčna obravnava pokojnine iz prvega pokojninskega stebra</i>	9
2.1.2 <i>Obdavčitev pokojninske rente iz drugega pokojninskega stebra</i>	10
2.2. DAVČNA OBRAVNAVA POKOJNIN PO MEDNARODNIH POGODBAH O IZOGIBANJU DVOJNEGA OBDAVČEVANJA.....	10
2.2.1 <i>Splošno</i>	10
2.2.2. <i>Uveljavljanje ugodnosti po mednarodni pogodbi</i>	10
3. VPRAŠANJA IN ODGOVORI	11

1. REZIDENT SLOVENIJE PREJEMA POKOJNINO IZ TUJINE

1.1 Obdavčitev v skladu z Zakonom o dohodnini - ZDoh-2

Davčna obveznost posameznika je odvisna od njegovega statusa (rezident, nerezident). Tako je rezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir izven Slovenije (tj. od svetovnega dohodka). Posameznik, ki je rezident Slovenije samo del davčnega (koledarskega) leta, je zavezan za plačilo dohodnine od svetovnega dohodka, doseženega v delu leta, v katerem je bil rezident. V drugem delu leta, ko ni bil rezident, se njegovi dohodki obdavčujejo kot dohodki nerezidenta. To pomeni, da se v drugem delu leta obdavčujejo samo tisti dohodki, ki imajo vir v Sloveniji.

Po [Zakonu o dohodnini - ZDoh-2](#) so v splošnem obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, ne glede na vrsto, razen tistih, ki so v ZDoh-2 posebej navedeni kot oproščeni dohodki oziroma se sploh ne štejejo za dohodek po tem zakonu. Določba 17. člena ZDoh-2 vsebuje splošno pravilo o neobdavčenih dohodkih, ki določa, da se določbe po ZDoh-2, ki se nanaša na oprostitvev plačila dohodnine, določbe, ki določajo dohodke, ki se ne všttevajo v davčno osnovo, in določbe, ki določajo, kaj se ne šteje za dohodek po ZDoh-2, nanašajo tako na dohodke, ki imajo vir v Sloveniji, in na dohodke, ki imajo vir izven Slovenije.

Rezidenti Republike Slovenije, ki prejmejo pokojnino iz tujine, morajo le-to napovedati pri Finančni upravi RS z vložitvijo [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente](#).

Zavezanec za redni mesečni dohodek, kot je pokojnina, vloži pri davčnem organu prej navedeno napoved v 15 dneh od dneva, ko je v davčnem letu prvič prejel pokojnino.

Davčni zavezanec rezident mora ponovno vložiti napoved v 15 dneh od dneva, ko je prejel spremenjeno višino pokojnine ali ko se spremenijo drugi pogoji, ki vplivajo na višino akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, če ta sprememba znaša več kot 10 %.

Davčni zavezanec rezident vloži napoved za odmero akontacije dohodnine za vsako novo davčno leto v 15 dneh od dneva, ko je v davčnem letu prvič prejel dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino.

Napoved za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente vloži davčni zavezanec:

- elektronsko prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki,
- osebno ali po pošti, in sicer pri finančnem uradu, kjer je davčni zavezanec vpisan v davčni register.

Na podlagi navedene [napovedi](#) davčni organ zavezancu izda odločbo o višini akontacije dohodnine.

Uvodoma naj pojasnimo, da se pokojnine, dosežene na podlagi prvega pokojninskega stebra, ter pokojnine, dosežene na podlagi drugega pokojninskega stebra, v skladu z ZDoh-2 ne obdavčujejo enako.

1.1.1 Davčna obravnava pokojnine iz prvega pokojninskega stebra

V Sloveniji se dohodnina plačuje od pokojnine, nadomestila in drugih dohodkov iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega) pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V skladu s prvim odstavkom 40. člena ZDoh-2 je pokojnina dohodek, prejet na podlagi obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, obveznega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb) in vključuje tudi državno

pokojnino, odpravnino in oskrbnino vdovi ali vdovcu, letni dodatek in pokojnino v obliki mesečne pokojninske rente. **Pri presoji, ali je dohodek, ki je prejet iz tujine, pokojnina, se za namene tega zakona smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji, kar določa tretji odstavek 40. člena ZDoh-2.**

Na podlagi [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju](#) – ZPIZ-2 se z obveznim zavarovanjem zagotavljajo pravica do starostne, predčasne, invalidske, vdovske in dela vdovske pokojnine ter pravica do družinske in delne pokojnine.

ZPIZ-2 ureja tudi poklicno zavarovanje, s katerim se zagotavlja pravica do poklicne pokojnine.

ZPIZ-2 nadalje ureja tudi dodatno zavarovanje (t. i. drugi pokojninski steber), s katerim se zagotavlja pravica do dodatne starostne pokojnine ter pravica do predčasne dodatne pokojnine v obliki pokojninske rente.

V davčno osnovo od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja se všteva dohodek, kot je odmerjen v skladu s predpisi, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati prejemnik teh dohodkov (tretji odstavek 41. člena ZDoh-2).

V skladu s 127. členom ZDoh-2 se akontacija dohodnine od pokojnine, dosežene pri izplačevalcu, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka (glavni delodajalec), izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena ZDoh-2, preračuna na 1/12 leta.

Kot je že navedeno, je izračun akontacije dohodnine od pokojnine odvisen od tega, ali davčni zavezanec dosega pokojnino pri izplačevalcu, pri katerem dosega pretežni del pokojnine ali pa davčni zavezanec dosega pokojnino pri izplačevalcu, pri katerem zavezanec ne dosega pretežni del dohodka.

- a) davčni zavezanec dosega pokojnino pri izplačevalcu, pri katerem dosega pretežni del pokojnine;

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečne pokojnine se v tem primeru davčna osnova od pokojnine zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati prejemnik teh dohodkov, splošno olajšavo (odvisna o višine dohodka) in morebitne druge olajšave, ki jih uveljavlja zavezanec (kot je primeroma olajšava za vzdrževanega člana (otroka, partnerja, zakonca, invalidnega otroka, invalidnost zavezanca,...).

Akontacija dohodnine od pokojnine, dosežena pri izplačevalcu, pri katerem davčni zavezanec dosega pretežni del pokojnine, se izračuna tako, da se za posamezni dohodek uporabi stopnje dohodnine in lestvico iz 122. člena ZDoh-2, preračunano na 1/12 leta. Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojnine, ki jo prejme rezident, se upošteva tudi 1/12 zneska olajšav, določenih v 111. členu ZDoh-2.

Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter iz poklicnega zavarovanja se prizna zmanjšanje dohodnine iz tretjega šestega odstavka 112. člena ZDoh-2, v višini 13,5 % zneska odmerjene pokojnine, t. i. pokojninska olajšava.

Zneski olajšav, stopnje dohodnine in lestvica davčnih osnov so objavljeni [na spletni strani Finančne uprave RS pod rubriko Podrobnejši opisi](#).

PRIMER 1: Prikaz izračuna akontacije dohodnine od pokojnine iz Italije v višini 1.200,00 EUR iz 1. pokojninskega stebra, upoštevajoč splošno in pokojninsko olajšavo po ZDoh-2 **za leto 2019**. Izračun je narejen ob predpostavki, da zavezanec ni uveljavljal nobene olajšave za vzdrževanega družinskega člana in 100 % invalidnost in v Italiji od pokojnine ni plačal prispevkov za socialno varnost.

1	Znesek pokojnine iz Italije	1.200,00 EUR
2	splošna olajšava:	275,22 EUR
3=1-2	davčna osnova:	924,77 EUR
4	obračunana akontacija dohodnine (po lestvici iz 122. člena ZDoh-2):	176,15 EUR
5	izračun t. i. pokojninske olajšave (13,5 % x 1.200,00):	162,00 EUR
6=4-5	akontacija dohodnine za plačilo (obračunana akontacija dohodnine zmanjšana za pokojninsko olajšavo):	14,15 EUR

Znesek izračunane akontacije dohodnine od pokojnine za plačilo v obravnavanem primeru znaša 14,15 EUR.

- b) davčni zavezanec dosega pokojnino pri izplačevalcu, pri katerem zavezanec ne dosega pretežni del dohodka;

Če davčni zavezanec dosega pokojnino pri izplačevalcu, pri katerem ne dosega pretežnega dela dohodka, se akontacija dohodnine od pokojnine izračuna po stopnji 25 % od davčne osnove.

Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, poklicne pokojnine iz obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja kot delovni invalid, ki urejajo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanja se prizna zmanjšanje dohodnine iz tretjega šestega odstavka 112. člena ZDoh-2, v višini 13,5 % zneska odmerjene pokojnine, t. i. pokojninska olajšava.

PRIMER 1: Prikaz izračuna akontacije dohodnine od pokojnine iz Italije v višini 1.200,00 EUR iz 1. pokojninskega stebra, upoštevajoč pokojninsko olajšavo po ZDoh-2 **za leto 2019**. Izračun je narejen ob predpostavki, da zavezanec v Italiji od pokojnine ni plačal prispevkov za socialno varnost.

1	Znesek pokojnine iz Italije	1.200,00 EUR
2=1*0,25	Izračunana akontacija dohodnine po stopnji 25% (šesti odstavek 127. člena ZDoh-2):	300,00 EUR
3=1*0,135	izračun t. i. pokojninske olajšave (13,5 % x 1.200,00):	162,00 EUR
4=2-3	akontacija dohodnine za plačilo (obračunana akontacija dohodnine zmanjšana za pokojninsko olajšavo):	138,00 EUR

Znesek izračunane akontacije dohodnine od pokojnine za plačilo v obravnavanem primeru znaša 138,00 EUR.

Izračunana in plačana akontacija dohodnine od pokojnine se ne šteje za dokončen davek, kar pomeni, da se ta dohodek všteva tudi v letno davčno osnovo za odmero dohodnine.

1.2.2 Obdavčitev pokojninske rente iz drugega pokojninskega stebra

Obdavčitev izplačila pokojninske rente iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki je vpisan v poseben register v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ureja tretji odstavek 42. člena ZDoh-2, ki določa, da se v davčno osnovo všteva 50 % izplačane pokojninske rente. Navedena davčna obravnava se uporablja tudi za primerljive pokojninske rente, prejete iz tujine. **Pri presoji, ali je dohodek, ki je prejet iz tujine,**

pokojninska renta, se za davčne namene smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Sloveniji.

Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojninske rente se upošteva pravilo glavni / neglavni izplačevalec. Praviloma pokojninska renta pri zavezancu ne predstavlja pretežnega dohodka oz. je pretežni del njegovega dohodka pokojnina iz 1. pokojninskega stebra, zato se akontacija dohodnine od pokojninske rente skladno s šestim odstavkom 127. člena ZDoh-2 obračuna po stopnji 25 % od davčne osnove.

Izračunana akontacija dohodnine od pokojninske rente se ne šteje za dokončen davek, kar pomeni, da se ta dohodek všteva tudi v letno davčno osnovo za odmero dohodnine.

1.2 Davčna obravnava pokojnin po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja

1.2.1 Splošno

Kadar zavezanec prejema pokojnino v državi rezidentstva, se za obdavčitev pokojnine uporablja nacionalna zakonodaja. Kadar pa je zavezanec aktivno delovno dobo preživel v eni državi, v drugi pa se je upokojil oziroma zaradi drugih razlogov prejema pokojnino iz države, ki je različna od države rezidentstva, lahko zaradi različnih davčnih pravil pride do dvojne obdavčitve ali na drugi strani do ne obdavčitve pokojnin. To se rešuje z mednarodnimi dogovori, med katere spadajo tudi mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka in premoženja. Mednarodne pogodbe prek različnih mehanizmov omogočajo odpravo dvojnega obdavčenja, povečujejo varnost davčnih zavezancev, preprečujejo davčne utaje in davčno diskriminacijo ter omogočajo reševanje davčnih sporov.

Na spletni strani Finančne uprave RS je pod področjem Davki -> Mednarodno obdavčenje, v rubriki Zakonodaja, objavljen [Seznam veljavnih mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja](#) (v nadaljevanju: mednarodne pogodbe), ki jih je Slovenija sklenila z drugimi državami pogodbenicami.

Pokojnine in drugi podobni prejemki (npr. pokojninske rente) so običajno obravnavane v 18. členu mednarodnih pogodb in so praviloma obdavčene samo v državi rezidentstva prejemnika pokojnine. V Vzorčni konvenciji OECD je namreč zapisano pravilo, da se pokojnine obdavčijo le v državi rezidentstva prejemnika pokojnine.

Vendar pa obstajajo v nekaterih mednarodnih pogodbah, ki jih je Slovenija sklenila z drugimi državami pogodbenicami izjeme od zgoraj navedenega pravila, v skladu s katerim se določene vrste pokojnin obdavčijo:

- samo v državi vira (tj. državi, ki pokojnine izplačuje): takšno določbo npr. vsebujejo mednarodne pogodbe z Belorusijo, Bolgarijo, Madžarsko, Moldavijo, Romunijo, ZDA. V vseh teh mednarodnih pogodbah je sicer zapisano osnovno pravilo, da se pokojnine obdavčijo samo v državi rezidentstva, vendar pa obstajajo izjeme za določene vrste pokojnin, ki pa se obdavčijo samo v državi vira. Če ima za določeno vrsto pokojnin država vira izključno pravico do obdavčitve, se takšne vrste pokojnin v državi rezidentstva ne obdavčijo,

- tako v državi vira kot v državi rezidentstva: takšno določbo npr. vsebujejo mednarodne pogodbe z Dansko, Finsko, Korejo, Luksemburgom, Malto, Nizozemsko, Švedsko. Tudi v teh mednarodnih pogodbah je sicer zapisano osnovno pravilo, da se pokojnine obdavčijo samo v državi rezidentstva, vendar pa obstajajo izjeme za določene vrste pokojnin, ki pa se lahko obdavčijo tako v državi vira, kot v državi rezidentstva. Po mednarodni pogodbi s Kanado in Norveško se lahko vse vrste pokojnin obdavčijo tako na viru (tj. državi, ki pokojnine izplačuje), kot v državi rezidentstva. Če ima za določeno

vrsto pokojnine država vira prednostno pravico do obdavčitve, se v državi rezidentstva upošteva z mednarodno pogodbo predpisana metoda odprave dvojne obdavčitve.

Tako je torej treba v vsakem posameznem primeru natančno preveriti vsebino konkretne mednarodne pogodbe, kot tudi vrsto pokojnine. Opozoriti je treba tudi na razlikovanje med pokojninami, ki so obravnavane v 18. členu mednarodnih pogodb, in pokojninami iz drugega odstavka 19. člena mednarodnih pogodb, ki obravnava državno službo. Po drugem odstavku 19. člena mednarodnih pogodb se pokojnine in drugi podobni prejemki, ki se plačujejo iz skladov, ki jih ustanovi država pogodbenica ali njena politična enota ali lokalna oblast, posamezniku za storitve, opravljene za to državo ali enoto ali oblast, obdavčijo samo v tej državi (tj. državi vira). Taka pokojnina pa se obdavči samo v drugi državi pogodbenici, če je posameznik rezident in državljan te države.

Pri tem pripominjamo, da je davčni zavezanec, ki prejema pokojnino z virom izven Slovenije, slednjo dolžan napovedati pri davčnem organu v Sloveniji ne glede na to, če ima pravico do obdavčitve dosežene pokojnine samo država vira. V takih primerih mora davčni zavezanec, prejemnik pokojnine, v Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine uveljavljati ugodnost (oprostitvev plačila dohodnine) v skladu z relevantno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka.

Obrazložitev členov v nadaljevanju temelji na določbah Vzorčne konvencije OECD.

1.2.2 Pokojnine - 18. člen

18. člen:

V skladu z določbami drugega odstavka 19. člena se pokojnine in drugi podobni prejemki, ki se izplačujejo rezidentu države pogodbenice za preteklo zaposlitev, obdavčijo samo v tej državi.

Pokojnine so običajno obravnavane v 18. členu konvencij, kjer je določeno pravilo o obdavčevanju pokojnin in drugih podobnih prejemkov za preteklo zaposlitev. Po tem členu so pokojnine, izplačane na osnovi zaposlitve v zasebnem sektorju, obdavčljive samo v državi, v kateri je prejemnik rezident.

Člen se nanaša na pokojnine, ki jih pridobijo posamezniki iz pretekle zaposlitve v smislu 15. člena konvencije (dohodek iz zaposlitve) in ne na pokojnine posameznika, ki so opravljali dejavnost v smislu 7. člena konvencije (poslovni dobiček) ali anuitete, ki jih pridobiva posameznik neposredno iz premoženja, ki ni bilo pridobljeno iz pokojninskega sklada. Nanaša se tudi na vdovske in družinske pokojnine in podobna plačila, kot so npr. rente iz nekdanjih zaposlitev. Določilo velja tudi za tiste pokojnine, ki se plačujejo za delo v državnih službah, političnih enotah ali lokalnih oblasteh in niso zajete v drugem odstavku 19. člena (za opravljene storitve v zvezi s posli države, politične enote ali lokalne oblasti).

Z izrazom »pokojnine in drugi prejemki« so zajeti prejemki, ki se plačajo po upokojitvi osebe in katerih prednost, čeprav ne vedno izključujoč namen, je zagotoviti prejemnikovo preživetje. Z izrazom »pokojnine« so običajno zajeta le periodična izplačila z izrazom »drugi podobni prejemki« pa tudi neperiodična izplačila, z izrazom »drugi podobni prejemki« pa tudi neperiodična izplačila. S členom je tako na primer zajet tudi dodatek za rekreacijo.

Država pogodbenica, ki ima skladno z določbami navedenega člena konvencije pravico obdavčevati pokojnine in druge podobne prejemke, jih obdavčuje samo, kadar jih ima pravico obdavčevati tudi po določbah domače zakonodaje. To pomeni, da se z določbami navedenega člena konvencije državi pogodbenici ne daje pravice obdavčevanja pokojnin, ki jih v skladu z domačo zakonodajo ne obdavčuje.

V členu ni posebej urejeno vprašanje določanja davčne osnove od pokojnin in drugih prejemkov. Davčna osnova se torej določi na način, kot velja v državi pogodbenici, ki ima v skladu z določbo navedenega člena konvencije pravico obdavčevati pokojnino in druge prejemke.

Za namene tega člena ni pomembno, kje se je opravljala pretekla zaposlitev, v zvezi s katero se pokojnina ali drugi podobni prejemki plačujejo.

Ker obstajajo med pokojninskimi sistemi držav ter davčno obravnavo teh sistemov pomembne razlike, najdemo v konvenciji izjeme od zgoraj navedenega pravila. Tako je lahko za določene vrste pokojnin dana izključna pravica samo državi vira (t. j. državi, ki takšno pokojnino izplačuje), oziroma je dana pravica do obdavčitve tako državi vira, kot državi rezidentstva. V slednjem primeru je država rezidentstva dolžna zagotoviti odpravo dvojnega obdavčevanja tako, da upošteva s konvencijo predpisano metodo odprave dvojne obdavčitve.

Nekatere posebnosti v konvencijah so posledica časa sklenitve konvencije in včasih tudi določb tedaj veljavne zakonodaje, z drugimi pa se je želelo natančneje urediti področje obdavčevanja pokojnin in podobnih prejemkov. V številnih konvencijah so zato z navedeno določbo poleg pokojnin zajeti tudi prejemki v okviru sistema socialne varnosti in anuitete.

1.2.3 Pokojnine – državna služba – 19. člen

19. člen:

2.

a) Vsaka pokojnina, ki jo izplača država pogodbenica ali njena politična enota ali lokalna oblast, ali se plača iz sredstev skladov, ki jih je le-ta oblikovala, posamezniku za storitve, opravljene za to državo ali politično enoto ali lokalno oblast, se obdavči samo v tej državi.

b) Vendar se takšna pokojnina obdavči samo v drugi državi pogodbenici, če je posameznik rezident in državljani te druge države.

3.

Določila 15., 16., 17. in 18. člena se uporabljajo za plače, mezde in druge podobne prejemke ter pokojnine za storitve, opravljene v zvezi s posli države pogodbenice, njene politične enote ali lokalne oblasti.

Člen se nanaša na obdavčenje plač, mezd, drugih podobnih prejemkov in pokojnin, ki se izplačuje v zvezi z opravljanjem državne službe. Področje uporabe člena je omejeno na državne uslužbence ter na osebe, ki prejemajo pokojnine za delo, ki so ga opravljali kot državni uslužbenci, ne pa tudi na tiste osebe, ki zagotavljajo državi neodvisne osebne storitve oziroma opravljajo neodvisne osebne storitve v zvezi z dejavnostjo države, ali osebe, ki prejemajo pokojnino za neodvisne osebne storitve, ki so jih opravljale za državo.

V drugem odstavku je določeno pravilo v zvezi z obdavčenjem pokojnin iz državne službe, v tretjem odstavku pa pravilo v zvezi z obdavčevanjem plač in drugih podobni prejemkov ter pokojnin za storitve, opravljene v zvezi s posli države pogodbenice ali njene politične enote ali lokalne oblasti.

Pokojnine, plačane upokojenim državnim uslužbencem, se morajo za davčne namene obravnavati na enak način kot plače ali mezde, plačane tem uslužbencem v času njihovega službovanja, torej v državi kjer je bil dohodek dosežen. Edini pogoj, ki mora biti izpolnjen, da lahko država gostiteljica obdavči pokojnino upokojenega državnega uslužbenca je, da je hkrati njen rezident in državljani.

Drugi odstavek se ne uporablja, kadar se storitve opravljajo v zvezi z določeno gospodarsko dejavnostjo države pogodbenice, njene politične enote ali lokalne oblasti in so pokojnine izplačane v zvezi s temi storitvami. V teh primerih se za obdavčevanje pokojnin uporablja 18. člen.

1.2.4. Uveljavljanje ugodnosti po mednarodnih pogodbah oziroma ZDoh-2

Rezidenti Slovenije so obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, zato so dolžni pokojnino, ki jo prejema iz tujine, napovedati slovenskemu davčnemu organu, in sicer v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente](#).

Če ima po mednarodni pogodbi država vira (tj. država, ki izplačuje pokojnino) izključno pravico do obdavčitve, se takšne vrste pokojnin v Sloveniji ne obdavčijo. To ugodnost iz mednarodne pogodbe (tj. oprostitev plačila davka v Sloveniji), zavezanec, rezident (tudi za namene konkretne mednarodne pogodbe) lahko uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente](#).

Če se v skladu z mednarodno pogodbo določene vrste pokojnin obdavčijo tako v državi vira (tj. državi, ki pokojnino izplačuje) kot v državi rezidentstva, je Slovenija kot država rezidentstva za namene konkretne mednarodne pogodbe dolžna zagotoviti odpravo dvojne obdavčitve s predpisano metodo (najpogosteje se uporabljata metoda navadnega odbitka in metoda oprostitve s progresijo). Odpravo dvojne obdavčitve (tj. odbitek davka, plačanega v tujini oziroma oprostitve), zavezanec, rezident lahko uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente](#).

Če rezident Slovenije prejema pokojnino iz države, s katero Slovenija nima sklenjene mednarodne pogodbe in je takšna pokojnina obdavčena v drugi državi, se v Sloveniji zagotovi odprava dvojne obdavčitve v skladu z ZDoh-2. V tem primeru se pri odmeri davka v Sloveniji uporabi t. i. metoda navadnega odbitka, kar pomeni, da se davek v Sloveniji zmanjša za znesek davka, plačanega v državi vira, ki je enak davku, ki bi ga Slovenija sama odmerila od dohodka, doseženega v drugi državi. Odpravo dvojne obdavčitve (tj. odbitek davka, plačanega v tujini), zavezanec, rezident lahko uveljavlja v obrazcu [Napovedi za odmero akontacije dohodnine od pokojnine za rezidente](#).

2. NEREZIDENT SLOVENIJE PREJEMA POKOJNINO IZ SLOVENIJE

2.1 Obdavčitev v skladu z Zakonom o dohodnini – ZDoh-2

2.1.1 Davčna obravnava pokojnine iz prvega pokojninskega stebra

V davčno osnovo od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih iz prvega pokojninskega stebra iz Slovenije prejema nerezident Slovenije, se vštevata dohodek, kot je odmerjen v skladu s predpisi, zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati prejemnik teh dohodkov (tretji odstavek 41. člena ZDoh-2).

Izplačevalec pokojnine iz prvega pokojninskega stebra v Sloveniji (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – ZPIZ) pri izračunu akontacije dohodnine upošteva pravilo glavni/ drugi delodajalec.

V skladu s 127. členom ZDoh-2 ZPIZ akontacijo dohodnine obračuna kot davčni odtegljaj od pokojnine, kadar ta pri prejemniku predstavlja pretežni del dohodka (glavni delodajalec), tako, da se za posamezni dohodek uporabijo stopnje dohodnine in lestvica iz 122. člena ZDoh-2, preračunana na 1/12 leta.

Pri izračunu akontacije dohodnine nerezidentu Slovenije se ne priznajo davčne olajšave (ne prizna se niti splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane niti nobena druga osebna olajšava, prav tako se ne prizna t. i. pokojninska olajšava v obliki zmanjšanja davka za 13,5 % zneska pokojnine).

Kadar prejemniku pokojnina ne predstavlja pretežnega dela dohodka iz pokojnine, ZPIZ akontacijo dohodnine obračuna po stopnji 25 % kot davčni odtegljaj.

Obračunana akontacija dohodnine se za prejemnika nerezidenta Slovenije šteje za dokončen davek.

2.1.2 Obdavčitev pokojninske rente iz drugega pokojninskega stebra

Obdavčitev izplačila pokojninske rente iz naslova prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki je vpisan v poseben register v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, tudi za upravičence nerezidente Slovenije ureja tretji odstavek 42. člena ZDoh-2, ki določa, da se v davčno osnovo všteva 50 % izplačane pokojninske rente.

Pri izračunu akontacije dohodnine od pokojninske rente izplačevalec, ki je plačnik davka, upošteva pravilo glavni/ drugi izplačevalec. Praviloma pokojninska renta pri zavezancu ne predstavlja pretežnega dohodka oz. je pretežni del njegovega dohodka pokojnina iz prvega pokojninskega stebra, zato se akontacija dohodnine od pokojninske rente skladno s šestim odstavkom 127. člena ZDoh-2 obračuna po stopnji 25 % od davčne osnove.

Izračunana dohodnine od pokojninske rente, ki jo iz Slovenije prejme nerezident Slovenije, se šteje za dokončen davek.

2.2. Davčna obravnava pokojnin po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja

2.2.1 Splošno

Pojasnilo glede davčne obravnave pokojnin po mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja je navedeno pod točko 1. 2. tega podrobnejšega opisa.

Nerezident Slovenije je zavezanec za dohodnino samo od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji. Izplačevalec dohodka - plačnik davka (npr. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS) za prejemnika pokojnine izračuna in odtegne davčni odtegljaj ob obračunu pokojnine, zato nerezidentu ni potrebno dodatno prijavljati davčnemu organu prejete pokojnine v Sloveniji.

2.2.2. Uveljavljanje ugodnosti po mednarodni pogodbi

Nerezidenti, prejemniki slovenske pokojnine, imajo za uveljavljanje ugodnosti, ki jim jih daje mednarodna pogodba o izogibanju dvojnega obdavčevanja za dohodke, obdavčene na viru v Sloveniji, dve možnosti:

- **oprostitev plačila davka** – če je dohodek po mednarodni pogodbi oproščen davka v Sloveniji. Prejemnik dohodka nerezident mora plačniku davka (slovenskemu izplačevalcu) predložiti zahtevek, preden je dohodek izplačan. Plačnik davka lahko izplača dohodek in od dohodka ne izračuna in ne odtegne davka, šele ko prejme od davčnega organa potrjen zahtevek,
- **vračilo plačanega davka** – če je plačnik davka (slovenski izplačevalec) ne glede na ugodnosti, ki jih določa mednarodna pogodba, obračunal davek, lahko prejemnik dohodka – nerezident

zahteva vračilo davka neposredno sam pri davčnem organu. V primeru, ko je davek obračunan od dohodka, ki je v skladu z mednarodno pogodbo oproščen davka, se prejemniku dohodka vrne celoten znesek plačanega davka.

Ugodnosti lahko nerezidenti uveljavljajo na obrazcih zahtevkov za uveljavljanje ugodnosti iz mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja, in sicer je za vsako posamezno vrsto dohodka je določen poseben obrazec za uveljavljanje ugodnosti – t. i. KIDO obrazec. Za pokojnine je to [Zahtevak za oprostitev davka od pokojnin na podlagi določb mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka t. i. KIDO 6](#).

3. VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje 1: Kako so obdavčeni dohodki slovenskih državljanov, ki so pravico do pokojnine pridobili v tujini, a so se po upokojitvi vrnili za stalno v Slovenijo?

Če se posameznik odloči, da se bo vrnil v Slovenijo po upokojitvi, si mora najprej urediti rezidentski status za davčne namene. Za formalno ureditev rezidentskega statusa v Sloveniji (vpis spremembe statusa v davčni register) posameznik pri davčnem organu vloži vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa z ustreznimi dokazili. Z namenom, da davčni organ v postopku ugotavljanja rezidentskega statusa presodi vsa dejstva in okoliščine, ki so odločilne za posameznikov rezidentski status, je davčnim zavezancem na voljo vprašalnik "[Ugotovitev rezidentskega statusa - prihod v Republiko Slovenijo](#)". Izpolnitev vprašalnika pa ni pogoj za začetek postopka in ne predstavlja obveznega sestavnega dela vloge za ugotavljanje davčnega statusa. Če zavezanec ne želi izpolniti vprašalnika, lahko na drug način dokazuje dejstva in okoliščine, ki vplivajo na njegov rezidentski status. Davčni organ na podlagi vlog za ugotavljanje rezidentskega statusa oziroma po uradni dolžnosti presoja izpolnjevanje pogojev za rezidentski status fizičnih oseb ter o rezidentskem statusu odloči z odločbo.

V primeru, da posameznik v Sloveniji uradno prijavi stalno prebivališče ali je v koledarskem letu prisoten več kot 183 dni oziroma izpolnjuje katerikoli drug pogoj za rezidentski status, ki so določeni v 6. členu ZDoh-2, postane rezident Slovenije.

Davčne obveznosti rezidentov Slovenije iz naslova prejete pokojnine iz tujine so pojasnjene pod točko 1 tega podrobnejšega opisa.

Vprašanje 2: Kako so obdavčeni dohodki tujih državljanov, ki so pravico do pokojnine pridobili v tujini in se po upokojitvi za stalno preselili v Slovenijo in postali rezidenti Slovenije?

Posameznik (tuji državljan), ki se odloči, da se bo po upokojitvi za daljši čas oz. stalno preselil v Slovenijo, si mora urediti rezidentski status za davčne namene. Način ureditve rezidentskega statusa v Sloveniji (vpis spremembe statusa v davčni register) je pojasnjen v odgovoru na vprašanje 1.

Posamezniku se v primeru izpolnjevanja pogojev iz 6.člena ZDoh-2 z odločbo dodeli status rezidenta Slovenije po ZDoh-2. Davčne obveznosti iz naslova prejete pokojnine iz tujine, so pojasnjene pod točko 1 tega podrobnejšega opisa.

Vprašanje 3: Kako so obdavčeni dohodki posameznikov v Sloveniji , ki se štejejo za rezidente Slovenije in rezidente države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja (dvojni rezidenti)?

Če je zavezanec rezident Slovenije po 6. členu ZDoh-2 (npr. zaradi uradno prijavljenega stalnega prebivališča v Sloveniji) in tudi rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo (npr. kjer dejansko živi) - dvojni rezident, se vprašanje dvojnega rezidentstva presoja v okviru postopka uveljavljanja ugodnosti po mednarodni pogodbi v Sloveniji ali v okviru postopka skupnega dogovarjanja po mednarodni pogodbi.

V izogib dvojni obdavčitvi dohodka ima zavezanec pravico uveljavljati ugodnost, ki jo daje mednarodna pogodba (tj. oprostitev plačila davka ali znižano plačilo davka ali vračilo davka, pri čemer je treba najprej določiti status rezidentstva za namene mednarodne pogodbe). To pomeni, da se status dvojnega rezidentstva in s tem uporaba prelomnih pravil iz mednarodne pogodbe, presoja samo v okviru postopka uveljavljanja ugodnosti po mednarodni pogodbi ali v okviru postopka skupnega dogovarjanja po mednarodni pogodbi.

Način uveljavljanja ugodnosti iz mednarodnih pogodb in uporaba prelomnih pravil iz 4. člena mednarodne pogodbe sta podrobneje opisana v [podrobnejšem opisu: Rezidentstvo po ZDoh-2, ZDDPo-2 in po mednarodnih pogodbah \(poglavje 3.1\).](#)